

Liisi ja Jeppo. Kuva Venla Mutikainen

Jeposta se lähti - Liisi Uski kasvattaa suomenpienhevosia

Vihtiläinen Liisi Uski on pitkän linjan suomenhevoskasvattaja, jonka kuuluisin oma kasvatti lienee suomenpienhevosori Sibbo. Myös sen isä, 31-vuotiaana edelleen hyvävoimainen Jeppo asuu kotitilallaan.

Liisi Uski on syntynyt Vihdissä, ja heidän kotonaan on aina ollut hevosia. Raviharrastus on kulkenut suvussa. Välillä opiskelut ja työt ovat vieneet naista toisaalle - ensin kauppakouluun ja Ypäjälle, ja sen jälkeen tallitöihin Nurmijärvelle ja Järvenpäähän.

Kun menin kauppakoulun jälkeen hevoskouluun, joku sanoi että sinustahan tulee sitten hevoskauppias! Aina ei ole siltä tuntunut. Nyt on kyllä aika lyhyen ajan sisällä mennyt kaupaksi muutama hevonen, Liisi pohtii.

Välillä Liisi kertoo kokeilleensa vaihtaa alaa.

- Menin opiskelemaan toimistotöitä. ATK-kurssilla selailin Hevosurheilua, ja kurssikaverini huomasi ilmoituksen Pudasjärven maatalousoppilaitoksella auki olevasta hevosaineiden opettajan paikasta. Hän kannusti minua hakemaan sinne, Liisi kertoo.

Haku tuotti tulosta, ja seuraavat viisi vuotta kuluivatkin pohjoisempana.

Jeppo ei halunnut ravihevoseksi

Suomenpienhevosori Jeppo (Imuri - Lilperiin Lissu - Lilperi) on Liisin isän Alpon kasvatti. Se syntyi vuonna 1986.

- Isä piti tammoista, ja antoi sitten orivarсан minulle, Liisi nauraa.

Jeppo lähti Liisin mukana Pudasjärvelle ja toimi hevostalousopiskelijoiden opetushevosena työssä kuin työssä - esimerkiksi opetushevosena ajolupakursseilla sekä ratsastuksessa. Opiskelijat kartuttivat myös luokkaretkikassansa järjestämällä Jepolla ajelutuksia. Raviurheilusta ei yrityksistä huolimatta ollut Jepolle uraksi.

- Se ei vaan halunnut ravihevoseksi. Harjoituksissa se heitti laukalle heti kun vauhti alkoi kiihtyä. Se sitten tavallaan käännyt-

ti minutkin pienhevosjalostussuunnan ja ratsastuksen pariin, niin ravi-ihminen kuin olenkin, Liisi kertoo.

Hienoluonteinen Jeppo kirjattiin P-suunnalle 4-vuotiaana hyvin rakennepis-

tein.
- Se on kirjattu Oulussa oppilastyönä, näyttelyssä sen esitti Pudasjärven oppilas Marita Tikkanen, Liisi lisää.

Jepolle on syntynyt vuosina 1995-2016 kaikkiaan 56 jälkeläistä, ja vuonna 2017 sen jälkeläispalkintoa korotettiin Valioksi. Jeppo itse ei ole enää tarjolla jalostukseen, mutta sen jalostusarvostellut pojat Jepon Julius (nykyisin ruuna), Tintin Muskotti sekä Sibbo ovat jatkaneet isälinjaa.

Viiden Pudasjärvellä vietetyn vuoden jälkeen vuonna 1994 Liisi, Jeppo ja tuolloin Tinurista tiine tamma Paavin-Hela (Hovi-Paavi - Hela-Tähti - Vora) muuttivat takaisin Liisin kotitilalle Vihtiin. Lehmistä oli luovut-

tu jo vuonna 1991, ja navetta remontoitiin talliksi.

Jepon pojanpoika, niinikään Liisin oma kasvatti Jules (Jepun Julius - Lysti-Lyyli - Vinha-Muisto) on tavoitteena esittää jalostusarvostelussa vielä tänä vuonna. Kuva Venla Mutikainen

“Omassa pihassa I-palkinnon ori, ja vielä mietti millä astuttaisi!”

Kesällä 1994 syntyi orivarsa Helan Henkka. Tästä alkoi Liisin hevostalouden ura, ja tänä päivänä kasvatteja on kaikkiaan lähes 50.

Jälkeenpäin olen ajatellut että Paavin-Helahan oli ihan ravihevonen. 53 startistaan se oli voittanut 11, hän muistaa.

Paavin-Helalla oli ennen Liisille tuloa kolme varsoa juoksijaoreista, ja Liisikin astutti sen vielä kerran Suikulla, mutta sitä seuraavien viiden varsan isä oli oma Jeppo.

- Isä minulle ihmetteli, että on käsittämätöntä, että ihmisellä on omassa pihassa ykköspalkinnon ori, ja vielä miettii millä astuttaisi! Liisi nauraa.

Tämä Alpon “pieni vihje” tuotti tulosta. Jälkeläisten saavutukset ovat tuoneet myös Paavin-Helalle jälkeläisvalion arvon. Sisaruksista nuorin, ori Sibbo, sekä sen vanhempi täyssisko Helan Hilku ovat jääneet kotiin, muut ilahduttavat omistajiaan maailmalla. Nyt 15-vuotias Sibbo kilpailee aktiivisesti kouluratsastuksessa Krista Mutasen kanssa ja on poiminut useampiakin sijoituksia myös suomenpienhevojen omista mestaruuskilpailuista. Se on viettänyt vii-

me talvet maneesitalilla valmentautumassa, mutta astutuskauden ajaksi se muuttaa kotiin.

- Helan Hilkun kohdalla onkin nyt siinä varsinainen ongelma, kun joutuu taas ihan miettimään orivalintaa, Liisi nauraa.

Omien hevosten lisäksi Liisin tallilla on vieraiden hevosia täysihoitopaikoilla, sekä varsapihatto.

- Olen kyllä jo monta vuotta ajatellut vähentäväni tai lopettavani kasvatushommat. Nyt siitostammoja on neljä, tänä kesänä astutin enää kaksi suomenhevosta ja yhden shettiksen. Tuntuu että varsoja on jäänyt paljon kotiin, mutta toisaalta enpä ole kovin paljoa niitä markkinoinutkaan. Vaikeus on myös siinä, ettei niitä aina raaski myydä, jolloin lauma kasvaa, hän kertoo.

Järjestötoiminta

Liisi kertoo pyrkineensä pidättäytymään järjestötoiminnasta, mutta on kuitenkin ajautunut mukaan muutamankin hevosalan yhdistyksen jäseneksi. Vihdin hevosjalostusyhdistyksen jäsenyys on jatkunut pisimpään - isän esimerkin mukaisesti.

- Pienhevosyhdistykseen otin yhteyttä, kun kuulin, että suomenpienhevoset olivat silloin työvoiman puutteen takia jäämässä

pois kansallisesta poninäyttelystä. Otin siitä vetovastuun, Vermo on kuitenkin meiltä kohtuullisen matkan päässä ja minusta oli tärkeää että piekkarit pysyvät mukana poninäyttelyssä, kun ne oli sinne saatu. Kymmenen vuotta lupasin hoitaa asiaa, ja sitten antaa vetovastuun muille. Näin myös tehtiin, Liisi hymyilee.

Kasvattaja toivoo, omistaja päättää

Liisi Uski miettii hetken, kun häneltä kysyy, mikä on hevosenomistamisessa parasta.

- Kaikki, koko touhu kokonaisuutena. Niin monta hyvää juttua että siitä on vaikea erotella... Varsan syntymä on aina kiva juttu, ja kun kasvatti menestyy, se on tietysti vielä kivempaa, hän pohtii.

Vaikka kasvattaja tietysti toivoo maailmalle lähteville varsoille onnea ja menestystä, Liisi korostaa ettei painosta omistajia.

- Monesti ostajat ovat hyvin huolissaan kasvattajan kovista vaatimuksista hevosen tulevaisuuden suhteen. Minä sanon aina, että sinähän sen omistajana päätät mitä teet. Minä olen tietysti hyvin iloinen jos näen sen jossain, mutta omistaja tekee päätökset, hän korostaa.

Viivi Huuskonen

Hevosenomistaja 4/2017